

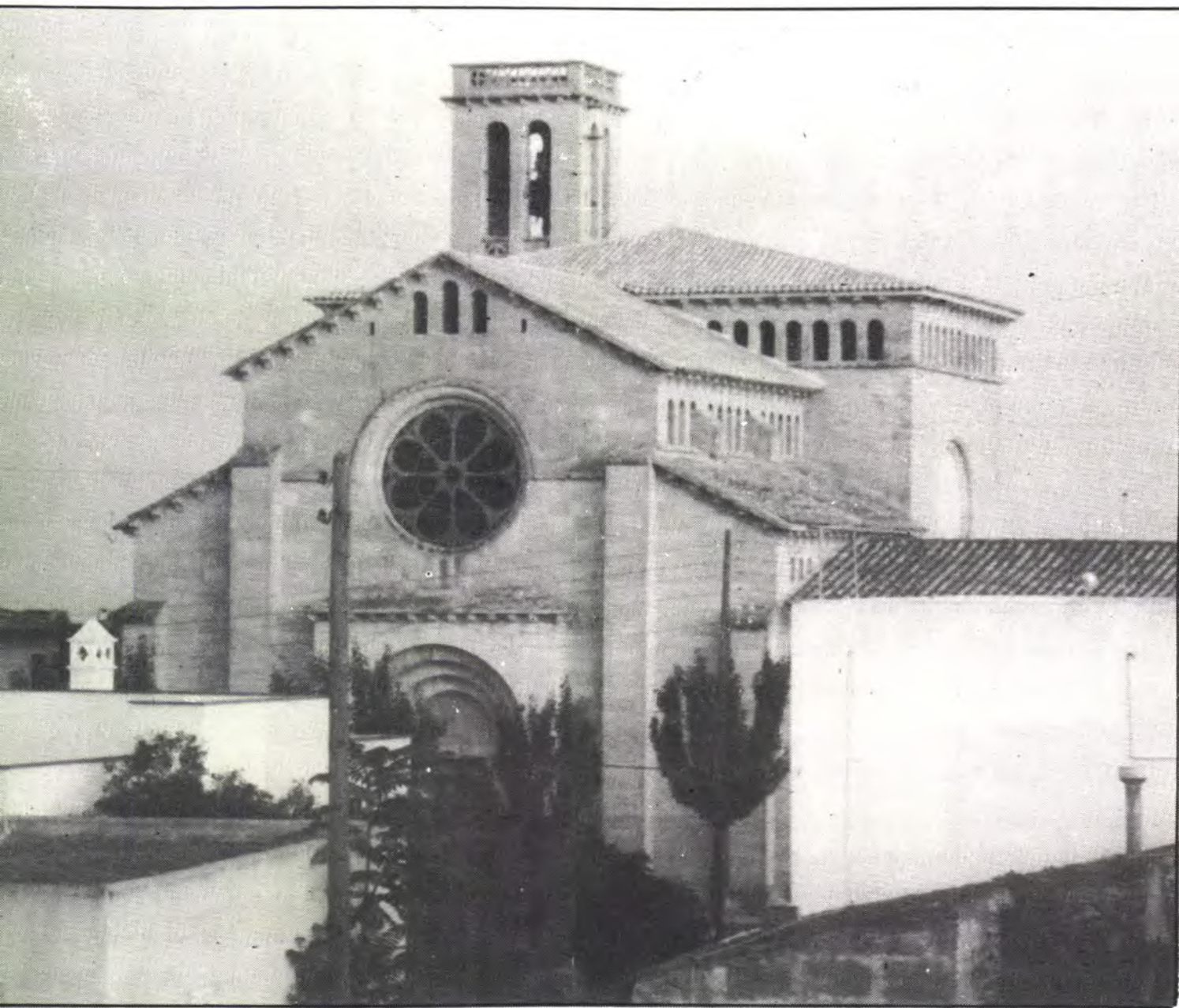

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL DEL TERME DE SANTANYÍ

ANY 1 - Núm. 3 - Setembre 84 - PREU 100 Pts

75è ANIVERSARI DE L'ESGLÉSIA DE CALONGE

Enguany fa setanta cinc anys que el bisbe Campins va beneir l'Església de Calonge, duita a bon port gràcies als esforços de Mn. Antoni Vadell. La graciosa esglesieta neo-romànica es va començar cinc anys abans de la seva benedicció, seguint el projecte del canonge manacorí Mn. Antoni Maria Alcover, home de genial capacitat tant per a recollir rondalles, com per a fer un monumental diccionari, o per a idear l'elegància feta pedra en la silueta definidora d'un poble, el poble de Calonge.

NAUTI - INOX

Jiménez

CONSTRUCCIONES NAUTICAS
E INDUSTRIALES
EN ACERO INOXIDABLE

Francisco Jiménez

DIRECTOR TECNICO

C/. Sebastiana Clar, 5
SANTANYI (Mallorca)

Teléfono 65 30 79

Siurell
roba i artesania

Plaça d'Espanya, 17 - Telèfon 58 09 98

FELANITX.

GRAVERA SA CREU

TOMEU VIDAL (BATLE)

- Pales carregadores
- Pala excavadora
- Material de Construcció
- Servei d'aigua potable

Carrer Sant Andreu, no. 13
Telèfon 65 37 43
SANTANYI

SAL I XEIXA

Si encara no estau subscrits podeu adquirir SAL I XEIXA
en els establiments següents:

- Fotografia Bordoy, Santanyí
- Can Talaia, Santanyí
- Estanc de Can Corriola, Santanyí
- Estanc de Can Prim, Santanyí
- Comestibles Can Perlo, Es Llombards
- Forn des Molí, Es Llombards
- Botiga Can Polla, Calonge
- Supermercat Germans Vallbona, Calonge
- Llibreria Migjorn, Cala d'Or

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL
DEL TERME DE
SANTANYÍ

Dep. Legal PM 393 - 1984

Consell de redacció:

Cosme Aguiló Adrover
Miquel Barceló Vidal
Antoni Burguera Cabrer
Miquel Pons Bonet
Andreu Ponç Fullana
Marc Vallbona Adrover

Col.laboradors:

Maria del Mar
Joan Coves Tomàs
Andreu Server Mas
Pep Rigo Ginart
Perico Pomar Forteza
Miquel Pomar Bosch

Fotògrafs:

Joan Pinya Amengual
Cosme Aguiló Adrover
Antoni Burguera Cabrer
Foto Bordoy
Pep Estelrich
Pep Rigo Ginart

Administrador:

Simó Escalas Escalas

Redacció, Administració i Publicitat

Biblioteca Casa de
Cultura Santanyí

Preu de la subscripció:
100 pts. el número

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors

Imprimeix:
Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60
Manacor

NOCES DE DIAMANT DE L'ESGLÉSIA NOVA DE CALONGE

Marc Vallbona

El 29 de setembre de l'any 1909, festa de Sant Miquel, ara fa 75 anys, va ser beneïda l'església nova de Calonge.

L'oratori que va beneir el Rector de Santanyí Mn. Andreu Danús, l'any 1801 i que més tard, l'any 1845 va ser ampliat. A principis del nostre segle es feia necessari una nova ampliació o be construir-ne un de nou temple, perquè el que tenien era petit i insuficient.

Els veïns del poble varen sol·licitar autorització per fer una nova església, en el document de la sol·licitud consta "que se comprometen a mantenir el culte y servicio necesario".

El Senyor Toni (així es coneixia al capellà calongí Mn. Antoni Vadell Adrover), que des de la seva ordenació sacerdotal, era l'encarregat de l'església de Calonge, va ser el gran impulsor de la planificació i construcció del nou temple.

Però encara que tothom estava d'acord en què estava d'acord en què s'havia de fer una església nova, no tots la volien al mateix lloc, pel qual es creà una gran polèmica. Allà on hi havia l'església vella era el nucli del poble, hi havia el cafè, amb una barberia, que es deia Can Peraire, la botiga de Can Lau, i cases particulars. Però, o bé perquè no hi cabia o pel que fós, un sector de la gent, entre ells el Senyor Toni, volien que la nova església es fes a un solar disponible al lloc que es deia "Es Corral Cremat", que és on la feren. I això que devora la vella ja havien duit un bon caramull de pedres pensant que seria allà on es faria l'església nova.

El dia 23 de febrer de l'any 1903, Mn. Antoni Ma. Alcover, Vicari General, autoritzat pel bisbe Campins, comprà un solar en "Es Corral Cremat" a Joan Birimelis, de Can Vella, pel preu de cent pessetes. El solar té 39 metres de llarg per 30 d'ample a la part nord i 25 al costat sud. A l'escriptura hi ha un punt que diu: "en caso de no destinarse la iglesia

al culto divino todo el solar revertirá al donante o herederos". D'aquí es dedueix que les cent pessetes que varen pagar devia ser una quantitat simbòlica i no el preu real del valor del solar.

El mateix Mn. Antoni Ma. Alcover, molt amic del Senyor Toni, va ser el que dirigí el projecte i les obres, així com el qui va posar la primera pedra, com a Vicari General. Davall la primera pedra, a més d'unes monedes (1 duro de plata, una de 2 pessetes, també de plata, una peça de quatre i una de dos cèntims) hi ha un document que resa així: "Dia 1o. de Marzo de 1903 el M. I. D. Antoni Ma. Alcover, Canónigo y Vicario General de la Diócesis, bendijo y puso la primera piedra de la nueva iglesia de Calonge, siendo capellán encargado del oratorio de Calonge D. Antonio Vadell, y párroco de Santanyí el Sr. Sitjar".

Aquest dia, de la col·locació de la primera pedra, els donatius dels feels a la bacina foren de 1.066 pessetes, per comparar direm que aquell any les ametles es vengueren a 24 pessetes l'hectòlitre.

Al mestre picapedrer li deien "En Tibús", de Felanitx, que acabà casant-se a Can Gelat. Conten que un dia mentre passava prop la que seria la seva dona, En Tibús va caure de damunt la bastimenta de més cinc metres d'altura.

Per construir la nova església tot el poble es va movilitzar, sobretot els joves i les al·lotes, que quasi tots els diumenges feien feina, replegant pedres, tallant llenya per un forn de calç a Sa Talaya i fent tot el que s'havia menester.

Es varen fer dues pedreres, al mateix poble, una a Can Rebeu i l'altra en Es Closos. D'aquestes pedreres en sortiren les pedres que ara podem contemplar tant a l'interior com a la façana principal que són pedres descobertes sense revocar. Amb el carro de parell de Na Cosme, al qual

havien llevades les bandes dels costats, es va treginar una gran pedra que se'n feren les columnes rodones, de l'arcada del portal major, totes d'una peça. El mateix Senyor Toni va ser qui les va obrar amb les eines d'aquell temps, com és natural.

L'església nova d'estil neo-romànic a l'interior quasi tota de pedra sense revocar, no és molt gran, però d'una bellesa esquisita i gran riquesa arquitectònica. Al principi tenia el campanar amb una cuculla que ja no té, va caure amb una gran ventada, no en sabem exactament la data però pot ser fos devers l'any 1930. D'aquest esdeveniment fins i tot la premsa de l'Argentina se'n va fer eco.

El dia de Sant Miquel de 1909 en mig d'una gran solemnitat, el bisbe Campins va beneir la ja acabada església nova, essent el patró Sant Miquel Arcàngel, que ja ho era feia anys de la vella. Foren els padrins, Pere Joan Adrover Adrover, de Can Baltasar i Catalina Adrover Vidal, esposa de Pau Vallbona, de Cas Senyor.

Des de llavors els capellans encarregats de l'església han sigut:

Antoni Vadell
Guillem Pascual
Antoni Domenge
Andreu Rigo
Nadal Palmer

Baltasar Amengual (actual Rector de la Parròquia de Calonge).

Avui, al complir-se les bodes de diamant de la benedicció de la nostra església, els calongins n'estam orgullosos, i més encara quan recordam el gran esment amb que la degueren construir els nostres padrins. D'entre les persones que feren feina a l'església hi ha l'amo Antoni Adrover Fullana, de Can Pau, que amb més de noranta anys i amb una memòria ben fresca, encara recorda i conta amb molts de detalls, fets del temps de la seva construcció. Ell ha estat la nostra ajuda i bona font d'informació, pel que li volem expressar el nostre agraïment.

DONANTS DE SANG.

La unitat mòvil de la Germandat de Donants de Sang de Mallorca visitarà ES LLOMBARDS dia 8 d'Octubre.

A partir de les 6 de l'horabaixa a ca ses monges, tots els donants i públic en general estau convidats a participar a aquesta tasca.

COMUNICAT.

La Secretaria General de la Germandat de Donants de sang de Mallorca comunica per coneixement dels donants de sang de la mateixa i públic en general, el moviment hagut durant el mes d'AGOST, especificant els nous donants, sang obtinguda a Palma i pobles i destí de la mateixa.

Nous donants a Palma	13
Nous donants a pobles	76
Litres obtinguts a Palma	56,9
Litres obtinguts a pobles	251,00

Destinada a la Residència:

Quiròfan	91,8 litres
Plantes	99,1 litres
Maternitat	16,0 litres
Ambulatori	14,5 litres
Nius - pediatria	13,4 litres

Donada a altres clíniques:

Hospital General	16,6 litres
Policlinica Miramar	17,4 litres
Clínica Juaneda	2,4 litres
San Joan de Déu	7,7 litres
Mare Nostrum	4,0 litres
Creu Rotja	3,6 litres
Clínica Femenias	1,5 litres.

Palma de Mallorca a 5 de Setembre de 1984.

CONCERT.

Pre-inauguració de la primera fase de restauració de l'Orgue Monumental d'en Jordi Bosch.
Divendres 28, de setembre a les 20,30 Parròquia de Sant Andreu. Patrocina l'Ajuntament.

PROGRAMA

I

CORAL SANT ANDREU, dir. Damià Vidal.	Anònim s. XVI
Amor, que tens ma vida	Popular Mallorquina
Copeo Matancer	Popular catalana
Muntanyes del Canigó	Raymont
Al vent	

II

CONCERT D'ORGUE: Música espanyola i francesa del X. XVII - XVIII
Prof. Hans - Dieter Möller, de Düsseldorf.

III

CORAL DE FELANITX, dir. Jaume Estelrich	A. Ignòto
Linda Amiga	Anònim
Dindirindin	Harm. Pérez - Moya
El Rossinyol	F. Mendelshon
El Cant de l'alosa	Tortell-Capó
Aubada	

IV

IMPROVISACIO a l'Orgue pel mateix Prof. Möller

PLUVIOMETRIA DEL MES D'AGOST.

Dades obtingudes per Gregori Suau en "Es Molí Petit".
Plogué 25 litres entre el 27 i 28.

RECTIFICACIO

En la pàgina 4 de l'edició anterior, on deia CALADONER havia de dir CALADORER.

MATADERO DE AVES

M. CABRER

C/. Estación, 44 - LLOMBARDS

DEMOGRAFIA.

NAIXEMENTS.

Ma. Antònia Bonet Rigo.
Ma. de las Nieves Pérez Mendoza.
Vanesa Barceló Inés.
Sandra Fernández Pérez.
José Manuel Rosselló Martínez.
Antoni Miquel Llull Amengual.
Yolanda Losa Escandell.

DEFUNCIONS.

Bartomeu Llasser Adrover
Miquela Ferrer Vidal.
Margalida Vallespir Munar

Dia 23, d'agost va morir a Son Dureta na Maria Nadal Vicens (Maria Piris) a l'edat de 60 anys.

MATRIMONIS CANONICS.

Esteve Piña Villalonga - Ma. Dolores Cruz Barceló
Joan Obrador Vich - Antònia Barceló Fuster.
Juan Antonio Fernández Rodríguez - Inmaculada Onieva Delgado.
Miquel Server Rigo - Apol·lònia Ma. Picomell Bauzà.

A càrrec de J. TALAIA.

L'estiu, el llarg estiu de les nostres contrades, se'n va del tot, i, ara que comença a allunyar-se, ens sembla que ens ha passat, fugisser i rapidíssim.

La borra dels garrovers i les esparregueres que blanquegen, anuncien, amb llurs olors acubades, la fi dels plaers, l'avenç de la insubornable roda del temps i la improbable fredor d'un hivern que mai arriba a arribar.

Els turistes, aus migratòries, rebleixen les maletes i retornen a la seva quotidianitat europea, amaratats de sol i de disbauxes. Testimo-

ni d'un temps de turisme no massiu en que els turistes i els indígenes formaven una sola família, és aquest poema de Bernat Vidal i Tomàs, publicat l'any 1959, amb que volem despedir aquest estiu de la nostra naixença:

KARIN.

Que prest s'acaba l'estiu,
l'estiu tot just començat.
Grisos als pins i a les algues
—Maitre, a quina hora se'n va?

Donau-li al peu de l'andana
el billet d'un vell galant
que ha seguit ses aventures
al nighth club i vora el mar
Adéu, Karin, olivarda,
fresca i serena i sal,

esvelta de les batalles
que no tenen treva mai...
I que prest l'estiu s'acaba
sobre l'arena i el bar:
Karin, d'escuma, ja marxà
i a la Cala tots quedam
Maitre, amb un regust de ruda

que el parfait amour lilà
no esborra. Jo sé que vós
sou discret. Ningú sabrà
si destravau aquests llavis
de ministre oriental
que deia la carta aquella
que vós, amb el viu punyal
del llum, robàreu, golós
poc abans de fer-la a mans
Jo sé que aquell i aquell
altre,
el danès, l'italià,
l'estudiant de Salamanca,
el saliner illetrat,

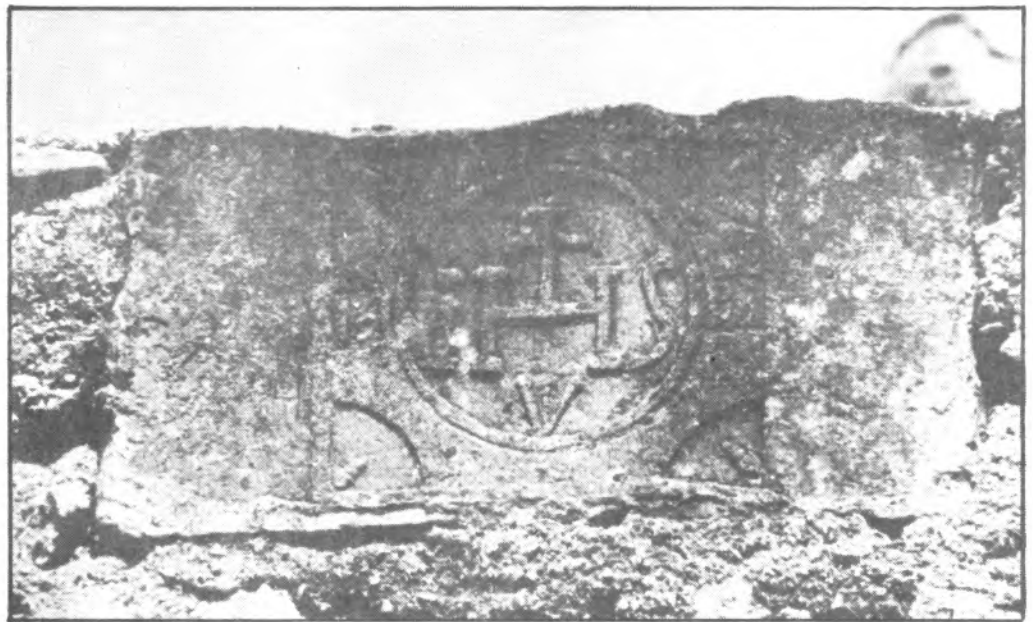
tots quedaren amb les ganes
i amb els llocs aclivellats.
Però el francès de la barba,
decadent i teatral,
el francès, tan poca cosa,
ai, Maitre, se n'emportà
calenta com les cigales
la blava rosa de sang?
Quina enveja, Karin dura,
tan de cera pel gaulois
Que prest s'acaba l'estiu
ara que Karin se'n va,
transparent com la medusa
i encesa com el coral
Boires d'hivern a la Cala,
a l'estiu just encetat.
Donau-li per despedida
a Karin aquest romanç,
que signa amb el vell
seudònim
un Bradomín de Cap Blanc.

Bernat Vidal i Tomàs.

Arribam en aquesta ocasió a l'extrem nord del terme, concretament al casal de Can Marines de Calonge, que conserva una antiga, i hermosa, torre de defensa, en la part superior de la qual hi ha l'escut que presentam. Com veis és una de tantes mostres de religiositat popular que ofereix l'arquitectura antiga del terme. El motiu és molt repetit. L'anagrama del nom de Jesús amb una creu a sobre, i els tres claus de la crucifixió. Desconeixem el significat dels aglans que apareixen en els quatre cornalons. També són a un escut de La Costa. La data, encara llegible és la de 1633, que no sabem si correspon al moment de l'erecció de la torre, ja que hi ha la possibilitat que la situació d'aquest escut no sigui l'original. La torre era abans molt més alta.

M. de Viladesters.
Fotografia: C. Aguiló.

L'ART EN LA MATERIA

SAL I XEIXA

RESTAURACIO DEL MONUMENTAL ORGUE D'EN JORDI BOSCH

Miquel Barceló i Vidal

L'església Parroquial de Sant Andreu de Santanyí té al resguard dels seus murs, la nostra més preciada joia del s. XVIII, l'orgue monumental d'en Jordi Bosch, revestit amb l'ornamentació, obra y gràcia d'Albert Borguny.

Quan a 1853 el ministre del govern, Mendizabal, decretà la desamortització dels bens de les ordes religioses, l'orgue del convent dels dominics de Ciutat, fou comprat per l'Honor Mateu Escales i Vidal de Ca'n Parra, en nom del poble, per destinar-lo a la Parròquia.

Una volta desmuntat del seu lloc original, arribà a Santanyí per mar.

Desembarcat a Sa Cala, fou transportat a la Vila sense mirar gaire prim en la manipulació dels tubs.

La instal·lació aquí fou dificultosa degut a les seves grandioses proporcions, cosa que impossibilità completar el seu muntatge.

Però no és el nostre desitg fer la història de l'instrument, sinó del donar a conèixer les diverses recomposicions realitzades al llarg dels anys, incloent l'actual.

Son nombroses les reformes i treballs realitzats des de la seva col·locació.

El primer adob es va fer l'any 1839 en què mestre Guillem Puig cobrà 50 lliures.

Al 1858 es completà altre reforma, en temps del rector Cerdà, i costà 360 lliures.

L'any 1873, "...ciento ochenta escudos que recibió Julián Munar, maestro organero, por la recomposición de parte del órgano de esta Parroquia esto es, fuelle con sus mantenedores, pasavientos correspondientes a la traslación del fuelle con todos los tubos y demás, correspondientes a la cadireta, 22 setiembre 1873".

Quan era rector D. Mateu Llobera, l'any 1888, "...Sesenta y cinco pesetas al maestro Juliá por sus

jornales en la colocación de la corneta en el órgano". I una llarga llista d'adobs, els quals moltes vegades no afectaven a l'instrument en sí ni a la seva mecànica, sinó a detalls, com és ara la construcció de portes interiors, petits adobs de picapedrer, i coses per l'estil.

Al 1957, el dia de Sant Jaume, el bisbe Enciso beneïa la darrera reforma realitzada per "Organería Española S.A.", costà 150.000 pessetes i s'afegiren elements estranys a l'instrument, tals com el "trémolo" o un ple amb tubs de zinc, quan tota la resta són d'una aliatge de plom i estany, i d'altres.

El fet d'instal·lar un aparell elèctric per produir l'aire de la manxa, fou un gran encert, ja que no restà personalitat a l'instrument.

Aquest any passat, començà la que vol ésser la definitiva restauració, amb totes les conseqüències del

significat que aquesta paraula comporta.

L'obra fou encarregada al mestre alemany, Sr. Gerahrd Greenzing el qual té el seu taller a El Papiol, en el Principat, pròxim a Barcelona.

El mestre Greenzing és coneixedor en profunditat de l'escola mallorquina d'en Jordi Bosch i especialista en aquest tipus d'instruments.

Els seus profunds estudis del nostre orgue i d'altres d'en Jordi Bosch, han demostrat que era fals això que de les sobres del nostre orgue es construís el de l'església de Galilea. També s'ha pogut saber en certesa que aquí mai no fou muntat el tercer teclat, encara que el tengués en els seus orígens quan era dels dominics.

Els treballs de l'actual i definitiva restauració, començaren a l'horabaixa del 7 d'octubre de l'any passat.

En primer lloc es procedí a fer un complet inventari de tots i cada un dels registres existents així com de totes les peces que restaren sense posar i eren acaramullades en els anexes contigus, tals com "secrets" tiradors i unes trompes de fusta dites "bombardes", les quals, segons el mestre Greenzing tenen un sistema de llengüeta únic en tot Europa.

Una volta desmuntats els tubs s'ordenaren meticulosament per registres, procedint a un rigurós estudi de cada un d'ells.

Al talleret muntat dalt del cor, es dugué a terme la tasca de treure els cops a les trompes malmenades, així com a fer petites soldadures a les que ho necessitaven. També es seleccionaren aquelles que patien de "lepra de l'estany" i per no poder ésser arreglades aquí, s'enumeraren i foren enviades al taller allà on, amb l'aliatge precís foren meticulosament adobades.

El nostre orgue restà mut per espai de quasi un any rodó, en el qual ha estat el gran absent de les funcions solemnes de Nadal i Pàsqua. Però aquest any s'ha fet més curta l'espera dels renovats sons vibrants de les trompes recobrades.

A l'inventari que abans ens hem referit constaren les dates següents:

-A la mà esquerra del que es diu, orgue major del 13 tiradors que tenia, sols 10 estaven funcionant, ja que de la resta de registres hi mancaven els tubs.

-A la mà dreta, de les 18 correderes originals, sols 13 tenien rendiment.

-A la cadireta, dels 6 jocs, sols n'hi havia 4 de sencers.

-El pedal també era incomplet, ja que les "bombardes" no havien estat muntades com hem dit abans i sols hi havia els 5 tubs dits "setze

ELS GEGANTS DE S'ALQUERIA BLANCA

La festa de Sant Roc sempre serva quelcom d'evocador del temps enrera, temps que no tornarà però que mantén els caires vius d'aquelles festes del 26 d'agost, celebrades a l'entorn de l'església, com a nucli urbà. Bandera blanca al campanar de les campanes, pins a les branques dels portals i als replans parroquials, una enramada de paperins sonors, una tarda amb xeremies i dimoni i gegants i julea d'infants, un ofici llarg amb predicador extern i a la sortida, dansada d'es batle, desitjosament recobrada, una processó calenta de sol, amb tota la lluïssor sobre les dalmàtiques i la capa pluvial, amb sant Roquet enlairat. Una revetlla amb sons de guitarres, guitarrons, violins i bons esclafits. Unes bones corregudes, de vell en el Pou del Rei, més tard a Ses Teuleres...i el vespre un bon ball de pagès, res d'aferrat fins a la Segona

República, si bé devers el 1945 tenguérem una berbena, amb conseqüències. El dimoni, encarnat amb En Damià Reió, que picava a ses Coves de sa Grava, cama bolera i falaguer, encantava les primeres tan disputades. No és estrany que els capellans diguessin que els balls eren cosa del dimoni si el dimoni portava el maneig del ball. Un ball, a simple vista, tan innocent com les jotes, mateixes i l'escandalari, tant característic, que hauriem de retrobar, perquè no teniem ni boleiros ni "parados" ni balls de muntanya ni de figuerals...

Tot s'arremolina i es fa avui, quan, de bell nou, apareix la festa de sant Roc, amb caires tan diferents.

Un detall únic en tota la rondalla era la parella de gegants, mal carats, que no anavan vestits a l'antiga anavan vestits a l'antiga

categoria.

També la mecànica del pedal serà completada.

Per poder dur a bon fi la reforma, es feu la modificació oportuna de les parets interiors, rera l'instrument, la qual cosa era causa que mai no s'hagués pogut completar el muntatge.

El poble de Santanyí, té ara l'oportunitat i l'obligació de donar suport a l'obra que s'està realitzant, ja que si els nostres majors ens deixaren aquest monument, per major glòria de Déu i del nostre poble, ara som nosaltres que hem de completar la seva obra, conservant i millorant el que tenim pels qui ens vendran darrera.

La propera campanya de recaptació de despeses serà un bon motiu per què tots poguem demostrar amb el nostre ajut, l'alegria d'esser poseïdors d'un instrument tan valuós i al mateix temps esser dignes de posseir-lo.

usança mallorquina, sinó d'una manera d'argolla, una vestimenta de tela estampada amb nins i pilotes. Ell, bigot refilat, es cobria amb una mena de barretina, amb un floc, (vestia una indumentària) amb esclavina, de la mateixa roba que la geganta. Anaven muntats sobre una estructura de fusta amb un coixinet, per protegir el cap dels portadors, abillats amb uns faldons antics. Els braços eren de roba de daus amb els dits blancs i penjaven per tota la llargària gegantina, que es movia emperpalada. Els gegants feien molta de por als nins, que no disfrutaven de la festa fins que els havien encambrats als estatges alts de la Rectoria. Jo sempre vaig tenir més por del dimoni, un malacarós dimoni, En Miquel? Simonet, conegut per En Barraxet, concurri, que pescava a Portopetra i a més de pujar al poble, carregat de peix, a trot de mariner; feia de dimoni per la festa. La seva dona, una doneta sonava el corn i cridava: gerret, morralla i pop.

¿Quina és l'antigüea

dels gegants? L'any 1922, mossèn Sebastià Guasp i Cerdà de Llucmajor, ja era regent de S'Alqueria Blanca, fins el gener del 1930, que fou anomenat ecònom d'Algaida i el succeí mossèn Bartomeu Guasp, conegut per En Guasp de sa cabreta, perquè son pare en tenia una que pasturava per voreres i camins. Idò, poc després de l'any 22, mossèn Sebastià Guasp i l'amo En Cosme d'es Forn, bon fuster, que tant els era engirgolar uns candalers com repintar el Sant Crist del Cementeri, procedent de Son Comelles, una talla del 1595, venerat a la parròquia des del 1950, foren els artífexs dels gegants, que atemoriren i ballaren tants de sants rocs fins el 1958, que els calaren focs. ¿Qui?

No es conseva rastre d'aquells gegants, molt semblants amb els d'Algaida, obra, segurament, del mateix mossèn Sebastià Guasp.

Que el seu record servesqui perquè no s'abolesquin més coses de la nostra avior.

Miquel Pons

peus" i quatre de metall a la façana.

Això ens pot donar una idea del que manca al nostre orgue per estar complet.

Dos jocs complets foren al taller, el "xiflete" i el "tapadet", així com les trompes que ho necessitaven de distints registres.

La pròpiament dita restauració, consta de les parts següents:

En primer lloc el desmuntatge complet de l'aparell i reconstrucció de la mecànica espenyada.

Construcció de tres jocs, en els sentit fidel d'origen, ple de cinc fileres, "octava de quatre fileres" i "quinzena de dues fileres".

Molt important és la reconstrucció del "gran ple" de vint-i-vuit fileres, joc que ja existia però del qual mai es posaren els corresponents tubs. D'ell sols es conserva la tapa. Aquest joc és únic en tot el món dins la seva

Petit Arriu

1384.-abril. El Governador comunica al batle de Santanyí que G. Sastre, ciutadà de Mallorca, demana uns doblers per la part que te de la llenya que talla en P. Alegret i la porta a Ciutat per construir galeras (AHM-LLC).

1447.-maig "Paga en Vicens Vilancellà escrivà de la nau de l'honorable Joan Salvador estant en lo moll de Mallorques per lo nolit de portar al Sr. Rei 7 pedres grosses de Senteny en Napsols a obs del dit Sr. Rei 15 florins. E mes per portar a mar è fer recullir en nau 15". (Pab. Jaume).

1579.-juny. Foren ad-

quirides 4 dotzenes de pedres de Santanyí per pavimentar una sala de la Real Audiència, pel preu de 30 sous la dotzena (AHM).

1657.-Mn. Andreu Bonet era vicari i arxiver de la parròquia de Santanyí (APS).

1779.-setembre. El bisbe Rubio Benedicto nomena Andreu Danús vicari de Santanyí (ACF).

1873.-setembre.-Un llamp causa desperfectes al campanar (APS)

1924.-gener. El rector Santandreu de manà permís per pavimentar l'església parroquial (APS).

Cincclaus

RONDALLES DEL TERME

Mallorca és un país on els contes sempre han tingut bona acollida. Des de segles enrera els pares han entretingut els fills, i els avis han deixat bocabadats els nets, contant-los rondalles. Així, una rica literatura oral, sorgida de vegades en els temps més remots, ha arribat de boca en boca fins a nosaltres a través d'una teringa de generacions. Però la vida moderna, amb les seves coses tan impersonals, el caixò televisiu, i la venda a l'engròs de cultura prefabricada i des-sabeïda, destinada al consum de masses, acaba de segar amb el tall esmolat de fresc els últims brins que romanen de contes orals. Ja quasi ningú no sap contar rondalles. Sortosament, homes com l'arxiduc Lluís Salvador i com Mn. Alcover les recolliren de bona hora i les publicaren i ara ens podem alegrar de tenir-ne a balquena. Però crec que en el terme santanyiner hi feren poca feina. Sempre hem estat un poble "arraconat". Així i tot encara es possible trobar qui conti rondalles. Particularment puc dir que amb la madona Maria Vidal d'Es Llombards vaig topar amb un riquíssim filó. En sabia moltes. "Es porqueret d'Es Camp d'en Torrella", la que avui publicaré, la conec també de l'amo en Tomeu de Cas Cantó, qui la sabia de la seva mare, germana de la madona Vidala. Us oferesc una adaptació creada amb l'ajut de les dues versions, enriquida amb detallets. He intentat fer un calc de l'estil alcoverià, tot i sabent que no puc assolir mai la perfecció del seu llenguatge. L'original que tenc recollit, que és molt breu, serà publicat, no se quan, al meu llibre "Converses amb Maria Vidal". D'altra banda, a "Lluc", maig-juny del 1980, ja havia oferit una versió molt acostada a l'original, completada, però, amb la

variant de l'amo en Cantó. El 17 de febrer del 1981 la madona Maria la contà davant les càmeres del programa televisiu "Lliçons de català" de Rosa V. Gras. L'adaptació d'ara, agumentada amb detalls de la meva imaginació i sense pretensions científiques, va destinada a tota l'al.lotea del terme. He procurat servir les variants dialectals típiques de la comarca i fer el llenguatge mengívol. Sé que en Jordi des Racó ho hauria fet cent vegades millor. Que Déu ens perdoni a tots i a mi la meva gosadia.

EL PORQUERET D'ES CAMP D'EN TORRELLA

¿Qui no ha estat mai en Es Camp d'En Torrella, aquell grandíós sementer

que hi ha un quartet d'hora lluny de la vila, a s'endret des ponent? Ja ho ben crec que tots sabeu a on és. I es qui hi sou anats en s'estiu, quan s'aire és més feixuc que un bou estibat de peix i es trespol més calent que una sola de forn, haureu reparat que arreu arreu sa terra se bada i congria uns clivells de més d'un forc d'amplada, tan fondos que s'engolirien com si res tot un mànec d'aixada per llarg que fos.

Idò l'any de la grarella hi havia un porqueret que llescava ses sopes devers ses cases d'Es Rafal Nou, veinat de Son Cosina. I en s'estiu menava es porcs dins aqueix campàs, i es porcs una grufada aquí i una allà, i ell ajaçat a s'ombra d'una figuera burdissot blanca. I un

dia es porqueret no va tenir altres feines que punyir dins una enclotxa d'aquelles amb so bastó de ses escorretjades. I allà puny qui puny, grata qui grata, venga desfer terrossos i decantar terra. I assuaixí zuf! es bastó li passa per avall i va fer un forat gros. -Aquesta si que m'és bona! I que serà això?

Hi guaita i va des-triar es primers escalons d'una escala de caragol, com sa que hi ha en es campanar, d'aqueixes que donen més voltes que una bisti dins una era. I com si dugués foc dins ses varques amolla es porcs en banda, i deixa es caminar pes córrer, pren escala i per endins s'ha dit. I com va haver davallat un parei de cents d'escalons, que es caparrot ja li voltava més que un merro de baldufa, va entrar dins un gran casal, sa cosa més garrida que hàgeu vista mai. Ja poreu fer comptes si es bergantell badava uns uis com a salers quan veia totes aquelles caixes i catifes, cortines de seda, quadros de senyorots vestits a l'antiga, domassos vermeis, robes de tafetà, cadires de caoba, tions de llenyam vermei...que vos he de dir jo? No perdia detall. Ho va trescar tot, sales i més sales, fins que m'afina un gigantot que dormia amb sos uis oberts, devora es portal de sa cuina, i que era l'amo d'aquell palau. Vaja quina bestiota. Tenia es braços des gruix d'una soca de garrover i es cos just des redó d'una bota congrenyada. Dets aranells li capguativen dos manats de cerrotes com a pues d'erioç. I amb cada alenada que pegava feia engronsar tots es salmons de la casa, com si hi hagués terratremol. I no vos cregueu que s'al.lotell se retigirà gens. Per qualche cosa duia sa passetja dins sa taleca i una grapada de bales d'Es Caló des Macs.

(Continuarà)

PRESENCIA DE SANTANYI A LLUC

En la DIADA de Lluç, festa major del Santuari, el poble de Santanyí hi pujà el seu escut per esser col·locat en el Cambril de la Reina de Mallorca juntament amb els de tots els pobles de l'Illa.

Era el 10 d'agost, el mateix dia en què es complien els Cents Anys de la Coronació Pontifícia de la bella Imatge.

Celebrà solemne Pontifical el Mallorquí Rdm. Miquel Moncades Noguera, Bisbe de Solsona. Entre els sacerdots concelebrants hi havia Mn. Baltasar Amengual, Rector de Calonge i Mn. Bartomeu Ramis, Rector de Santanyí. A l'Oferta el Prior de Lluç digué les següents paraules: "En aquest dia històric del Centenari, el Rector i l'Ajuntament de Santanyí

han volgut pujar l'escut del poble. Es de pedra de Santanyí, talment com ho és la nostra Imatge entranyable de la Moreneta de Lluç, i té el color de les espigues que fruiten als seus sementers.

Amb l'escut hi puja també l'ofrena dels seus treballs i esperances.

Amb paraules manlevades a Bernat Vidal i Tomàs, l'ofrena es fa poesia i pregària:

"Pujar a Vós, Santa Maria,
-Fonts, oliveres i alzines-
l'espiga,

de la xeixa que se torra
a un sec cornaló de l'Illa.

Rebeu, virolai de brins,
de Santanyí, l'espiga.

Per Vós, Morena agradosa,
del Pla cap a Lluç, s'enfila"

Mentrestant el Regidor
de Cultura, Marc Vallbona,

i el Rector de la de St. Andreu posaven l'escut en mans del Sr. Bisbe.

Així oferia Santanyí l'escut a la Mare de Déu:

"L'Escut que avui presentem vol fer present en el cambril de la Mare de Déu tot el nostre terme: S'Alqueria Blanca, Cala d'Or, Calonge, Es Llobards i Santanyí: és fet per un escultor del poble Baltasar Vidal, i del nostre pedreny. La pedra de Santanyí, fràgil i trenca-dissa quan surt de les pedreres, amb el vent i la pluja, el sol i la serena s'enforteix fins a poder perpetuar al llarg dels segles els personatges i els fets de la història.

Així és Santanyí: Pobre i de vida insegura als seus inicis pel perill

de la moreria i perquè les anyades d'ordi i xeixa es ressecaven damunt les terres primes i el call vermell ja que els núvols, llavors i ara, només mostren l'aigua però no la deixen caure.

La constància i l'esperit de treball dels santanyiners han vençut les moltes dificultats i d'aquell sec cornaló de l'illa n'han fet un gran poble.

Reina de Mallorca, Morena agradosa, que guardau dins el vostre cor la blancura de la pedra de Santanyí, rebeu amb aquest escut, els cors dels qui habitam aquell poble que té el mateix nom amb què Joan, el Baptista, ens donà a conèixer el vostre Fill: Sancti Agni, Sant Anyell, Santanyí.

RENAULT

COMPRA - VENTA

VEHICULOS NUEVOS Y USADOS

Talleres

PONS - PERELLÓ

C/. Llaneras, 48 - Teléfono 653668

SANTANYÍ (Mallorca)

Bordoy

foto estudio

Mayoral, 15 - Tel. 653082 - SANTANYÍ

VIDEO

TRABAJOS INDUSTRIALES
REPORTAJES
CINEMATOGRAFIA :: FOTOCOPIAS
MURALES

INFORMACIO LOCAL

En aquesta secció informativa adesiara en passen coses per malla, tal vegada perquè la reixa del garbell és massa ampla o perquè les informacions no troben un camí planer per on canalitzar-se i arribar fins a la redacció. Vet aquí un parell de coses que haurien d'haver sortit en les edicions anteriors:

Volíem fer l'elogi d'una construcció recentment aixecada a Cala Figuera, caracteritzada pel bon gust i per la distinció. Ens referim i es fàcil d'endevinar al restaurant que ha construït en Blai "Còva". Desitjам que l'exemple trobi imitadors i que la gent en edificar esquivi els elements arquitectònics no assimilables per les construccions tradicionals i els que no s'integren al paisatge mallorquí.

***

Juntament amb Sor Francisca Sitges han estat destinades a Santanyí les religioses següents, a les quals donam la benvinguda: Sor Bàrbara Perelló i Sansó, procedent de la comunitat de Sa Pobla, que ve amb el càrrec de superiora, i és natural de Manacor, i Sor Antònia Vadell i Adrover, procedent de la comunitat de Son Servera. Ve amb el càrrec d'infermera i és natural de Calonge.

***

Dilluns dia 10, després de les vacances d'estiu, es reemprengueren les obres de l'orgue. El mestre Grenzing i el seu equip el deixaran enllestit i donaran per finalitzada la primera etapa de la restauració. El dia 28 a vespre, amb motiu de la setmana d'Orgues Històrics de Mallorca, hi haurà un concert a càrrec del ja conegut organista D. Möller. També intervendran en la vetlada, la Coral de Felanitx i la nostra Coral Sant Andreu.

***

El passat dia 17 començà el curs escolar a totes les escoles del terme. Es d'esperar

que després de la pausa estival els alumnes tendran unes ganes d'estudiar rabioses.

***

Està a la plena la temporada de la collida d'ametlla. A redols ben poques, ço que fa augurar una anyada xereca. Com cada any han acudit al terme estols de gitanos per a realitzar la feina. Els jornals estan damunt les 3.200 pessetes.

***

En Blai Bonet, en el primer número, va escriure que "ser antic és l'honor més bell de la terra i ser vell és el delictes de ser un consentit". Si retreim aquestes hermoses paraules és per donar la més efusiva enhorabona a un matrimoni que ha arribat a la respectable antigor de 60 anys de casats, amb la força de la joventut i amb vivor de potències, Bernat Ferrer i Tomàs i Margalida Vidal i Barceló (l'amo en Bernat Mòger i la madona Margalida de Cas Malric), se casaren dia 13 de setembre de l'any 1924. Han passat de molt les noces d'or. Que sigui per molts d'anys i que arribin i passin les d'or blanc.

***

Han acabat la carrera na Joana Escalas Bauzà, "Pubil", llicenciada en Ciències Biològiques, i en Tomeu Sitjar Roig, "Patrò", llicenciat en Filologia Anglesa. També en Joan Vidal Rigo "d'es Forn" ha acabat magisteri i en Llorenç Perelló Vidal "Batallon", filosofia i lletres (història). Enhorabona a tots, i a fer feina s'ha dit.

***

En Joan Antoni Sunyer i na Maria Antònia Burguera han continuar la trajectòria de la seva carrera artística amb diverses actuacions. Cantaren a la plaça de Sta. Pageda de la ciutat durant les festes del barri de Bons Aires, i a Son Ferriol participaren a la III Festa Folkòrica Cultural Mallorquina. L'èxit com sempre, els va acompanyar.

A l'acte de cloenda de l'any del centenari de Lluc per a la joventut hi va haver representació santanyinera, escassa però hi va ser. Què passa? Es mal de moure el jovent? En contrapartida els adults foren més cuitors, ja que a l'acte del dia 9 hi assistiren nombroses persones.

***

Per les nostres platges hi ha tornat haver, encara que no tants com en anys anteriors, presència, urticant presència, de brumers (o grumers).

Els insectes cantaires tampoc no ha faltat. D'uns anys ençà endemés dels grills tradicionals s'han sumat a l'orquestra les cigales, que no s'aturen de cantar ni per meco.

***

Un incident lamentable va esser el foc declarat a Sa Barracar d'en Majorala, de s'Estret des Temps. Aquest incendi, segons els nostres informadors, presenta símptomes d'intencionat. Els presumptes autors llançaren piques de pedreny de Santanyí a dins la cisterna a fi de inutilitzar-la i de facilitar la propagació del foc. Ver-taderament lamentable.

***

Una desgràcia va ocórrer a la carretera de Cala Figuera el passat dia 6. El jove Josep Miquel Amengual "Polla" va tenir un accident a resultes del qual va sofrir greus lesions al cap, de les quals va millorant. Desitjам la seva total recuperació, i veure'l prest per Sa Cova.

***

Un grup de quatre jovescells va causar unes hores d'angúnia a les famílies respectives quan el dia 12 a vespre era hora d'esser a casa i no s'havien presentats. S'havien perduts després de passar unes hores a dins Sa Cova des Drac. Nombroses persones partiren per diferents camins intentant localitzar-los. La cosa acaba feliçment quan fo-

ren trobats dins la finca d'Es Rafal d'es Porcs.

***

L'ex-canceller austríac B. Kreisky va visitar, dies passats, varies cales del nostre terme.

***

Un greu incident va ocórrer la matinada del dia 15, quan a Cala d'Or dos individus noruecs assaltaren el camió de la recollida del fems, obligant al xòfer, a punta de ganivet, a fer un recorregut a la desesperada per la vila de Santanyí demanant auxili a cop de clàxon. El so de la bocina va despertar més de mitja vila. Era evident que anaven ben beguts. Foren detinguts per la Guàrdia Civil.

***

Dia 24 d'agost, l'Eminentíssim Cardenal Primat de Mèxic D. Ernesto Corripio i Ahumada, Gran Prior de l'Orde del Sant Sepulcre de Jerusalem imposà les insignies d'aquesta Orde, amb el títol de Cavaller al P. Aureliano Tàpia Méndez. Aquesta cerimònia tingué lloc a la Catedral Metropolitana de Mèxic.

Recordem que el P. Aureliano Tàpia Méndez, pel mes d'abril de l'any 1974 visità Santanyí i s'hostetjà a Can Andreu Ponç, aleshores Cronista Oficial de Santanyí. Aquesta visita fou amb motiu de la biografia que dit sacerdot preparava sobre el Bisbe Verger, obra que portà a terme poc temps després, i que dedicà a l'esmentat cronista i esposa. La nostra felicitació per tan important distinció.

***

Al llarg d'aquest estiu s'han comesos pel Caló d'en Busques (Cala Figuera), una sèrie de robatoris, principalment objectes de dins les barques. Potser caldria augmentar la vigilància nocturna per tal d'evitar aquests perjudicis.

***

INFORMACIO MUNICIPAL

Extractos de los acuerdos adoptados por el Pleno de la Corporación en sesión ordinaria celebrada el día 13-09-84. facilitadas por la Secretaría del Ayuntamiento

1.-Se aprobó el acta de la sesión anterior.

2.-Se aprobó la modificación de las cuotas de cierta Ordenanzas Fiscales, que tendrá efectos a partir de 1 de Enero de 1.985

3.-Se acordó solicitar ayuda técnica al Consell Insular de Mallorca, para la redacción de los Proyectos técnicos de asfaltado del Camí de Ses Valentines y de ensanchado y acondicionamiento de los márgenes del Camí de Cala Llombards.

4.-Se estimó cumplida la condición del Proyecto de Urbanización de Cala Barca, con el compromiso de en trega al Ayuntamiento, libre de cargas de un solar de 9,337 metros cuadrados.

5.-Se acordó, con carácter provisional, iniciar contactos con el Director de la Banda de Música de Porres, D. Jordi Rosselló, para regular el funcionamiento de

la Banda de Música de Santanyí.

6.-Se acordó solicitar a la Conselleria d'Educació i Cultura, la redacción de un proyecto técnico de reconstrucción de SA TORRE D'EN BEU, en Cala Figuera, y la concesión de una ayuda económica para su ejecución.

7.-Se nombró aparejadores de la Residencia para la 3a. Edad, en S'Alqueria Blanca a D. Bartolomé Tirón y D. Francisco Vera Quiñones

8.-Se acordó la firma de un Convenio con la Conselleria de Turisme, para la financiación compartida del Centre Cívic de Cala D'Or.

Igualmente se acordó la firma de otro Convenio, con la Conselleria d'interior, para la financiación compartida del Centre Cívic de Cala D'Or.

9.-Se acordó la exigencia del cumplimiento de la normativa en la colocación de carteles publicitarios, ordenándose se procediera, en caso contrario, a la retirada de los carteles ilegales.

11.-Se acordó solicitar al

Conseller Insular de Mallorca, una ayuda económica de 250.000 ptas. para equipamiento sanitario del dispensario municipal.

12.-Se dió cuenta del escrito recibido del Grupo de Coros y Danzas de Vega del Segura (Murcia), agradeciendo las atenciones recibidas, con motivo de su visita y actuación, el mes de agosto.

Los ingresos ascienden a 2.291.000 ptas.

Los gastos ascienden a 6.760.151 pts.

Por lo que resulta una liquidación total de 3.471.151— ptas. el costo total de las Fiestas, cumpliéndose así lo previsto en el Presupuesto municipal.

Se acordó ofrecer un local de la Guardia Civil, con carácter provisional, en Cala D'Or a fin de que continuen las fuerzas allí desplazadas, hasta que se construyan las nuevas dependencias de la Guardia Civil.

Se dió cuenta de la colocación de la 1a. piedra, en la Residencia de la 3a. Edad e inauguración de la nueva Aula escolar de

S'Alqueria, actos que se celebrarán, el sábado día 15, con asistencia del Ilmo. Sr. President del Consell de Govern, de la CC.AA.

Igualmente se anunció la visita pastoral del Sr. Obispo, el sábado día 15, a Cala D'Or.

Se dió cuenta del resultado de la Comisión Mixta de las Discotecas Salas de Fiestas, acordándose el cumplimiento de la normativa de aplicación, para garantizar las mejores condiciones de seguridad.

El concejal de Cultura, Marc Vallbona, dio cuenta de la creación de un nuevo Club d'Esplai, en nuestro Municipio, presentando un Programa de actividades a realizar, con su presupuesto.

Se acordó estimular al referido Club, por los fines que persigue, siendo atendidos en las medidas y posibilidades del presupuesto municipal

Se dio cuenta de la recepción de las fotografías aéreas de nuestro término municipal.

Santanyí, 15 setiembre 1984

BREU CONVERSA AMB SALVADOR DALI

Pel mes d'octubre de l'any 1970 em trobava a Barcelona. Una de les nits que hi vaig passar decidí, juntament amb l'amic Miquel Amengual anar a veure una vetlada de "lucha libre". Arribàrem al Salon Iris, avui desaparegut, entraren i prenguerem lloc. Poc després d'haver començat el combat ens adonàrem que la gent tenia posada tota la seva atenció a la porta. Què passa? Qui entra? Nosaltres ens posàrem en peu i miràrem cap on tothom mirava: Salvador Dalí acabava d'entrar i d'interrompre l'espectacle.

Anava vestit amb una mena de túnica de vellut

vermell, un bàcul acabat amb un cap de serp...tot un patriarca.

Jo, que ja començava a estar aficat dins el món de la pintura em va semblar una aparició. Recordava els rellotges molts, el Crist, les exentricitats de les que havia sentit parlar, la truita sobre el cap...Tot el món de Dalí pel meu cap en un moment.

L'espectacle continuà, la gent cridava encoratjant els contrincants. Jo, amb l'ull posat sobre la figura de Dalí esperava el moment de poder-m'hi acostar i alimentava la idea de parlar amb ell.

A la fi en un moment

de descans vaig decidir acostar-m'hi.

-Bon vespre tengui. Perdoni....però el volia saludar

Allargà la mà que jo vaig estrenyer amb vertader goig.

-D'on és vostè? Em demanà.

-Soc mallorquí, de Santanyí. Estudiï pintura, vull esser pintor —vaig dir atropellat—.

-Molt bé, molt bé —contestà—.

-Vaig mostrar-li un petit catàleg de la meva primera i recent exposició de pintura, Santanyí 1969, ell l'agafà i em va fer l'obsequi de posar-hi la seva

firma.

Avui, quan llegesc tot el que passa a l'entorn de Salvador Dalí em deman si la fama que ha gaudit li serà un obstacle per a morir en pau, i vull dir en pau de veres, voltat de bons amics, desinteressats i sincers; no com a corbs esperant llençar-se sobre les despulles.

Potser quan surtin aquestes retxes Salvador Dalí hagi passat a millor vida. La humanitat ja té la seva herència cobrada: la seva obra; a mi, a més, em resta el record del seu autògraf i d'haver-lo conegut personalment.

Andreu Ponç i Fullana

CALONGE

Com ja es diu a una altra part d'aquesta revista l'església tenia el campanar amb una cuculla, no hem pogut aconseguir cap fotografia de llavors, per això acompanyam fotocòpia d'un plànol de la mateixa on es pot veure com devia ésser el nostre campanar abans que aquella gran ventada l'hi tomàs la cuculla.

Els veïns de Calonge conviden als lectors de SAL I XEIXA i a tot el que hi vulgui venir a les nostres festes de Sant Miquel 1984, per això vos oferim el PROGRAMA D'ACTES A CELEBRAR ELS DIES 28, 29 i 30 DE SETEMBRE.

DIA 28.

A les 20,30.- Arborada de bandera amb repiqueig de campanes i amollada de coets.

A les 21.- Festa pels nins amb l'actuació dels pallassos Tolín i Lito.

A les 22.- Revetla, ball de bot per tothom, amenitzat amb guitarra, guitarró i acordió. La firma MAISA regalarà xampany a les parelles balladores.

DIA 29 - FESTIVITAT DE SANT MIQUEL.

A les 10,30.- Ofici solemne amb sermó per Mossèn Sebastià Salom Mas, Rector de Santa Maria la Major d'Inca.

A les 11,30.- Refresc per a tothom.

A les 12.- Carreres i jocs per nins i nines. Patrocina "Sa Nostra".

A les 16,30.- Tradicional partit de futbol entre casats i fadrins.

A les 18,30.- Cercavila a càrrec de les Majorettes de Montuiri i Banda de cornetes i tambors de Felanitx.

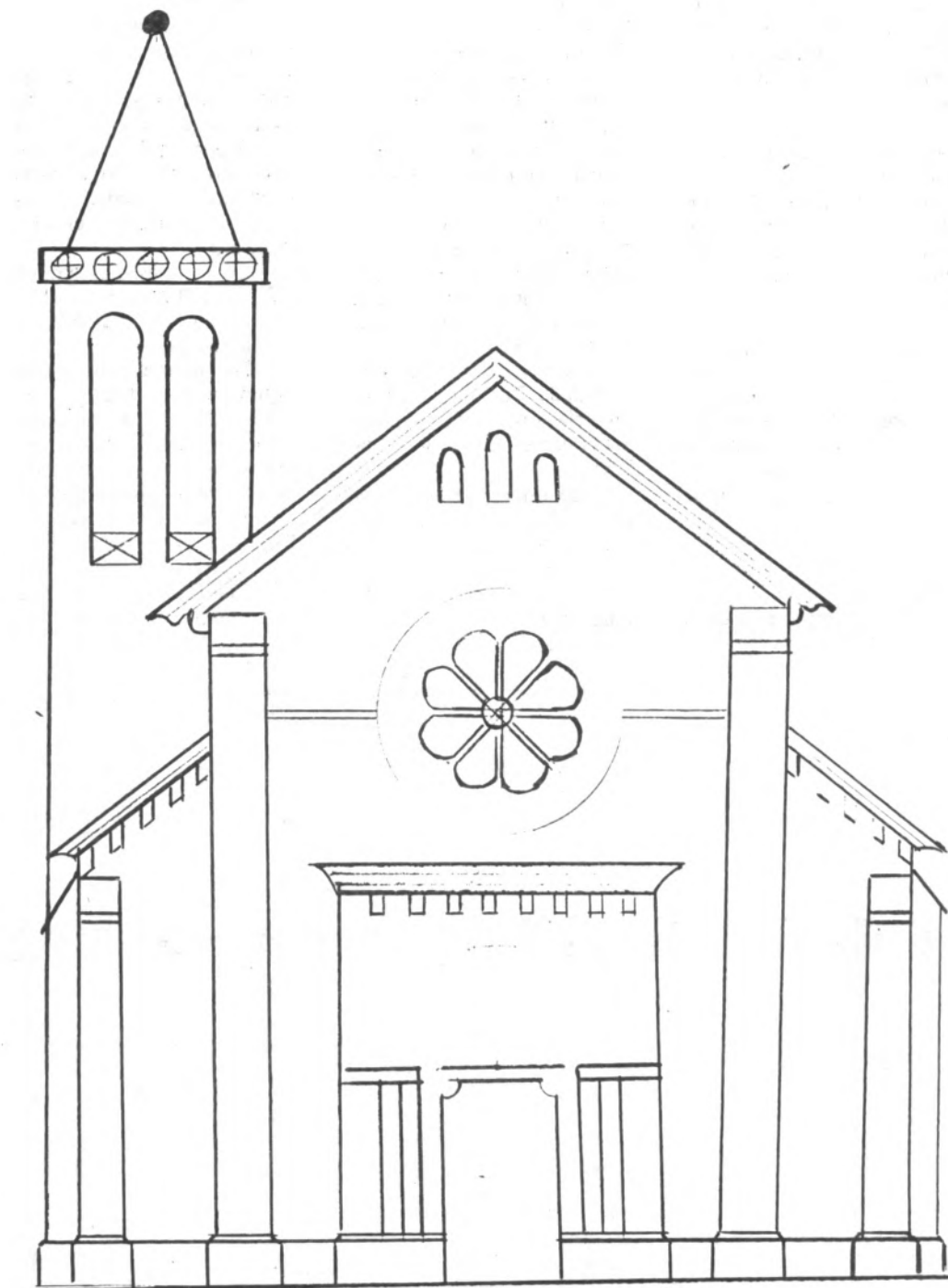
A les 21.- Concert per la Banda Municipal de Música de Santanyí.

A les 22.- Vetlada de música i ball amb: LOS VALLDEMOSSA, AQUA VITAE i SIS SOM.

DIA 30.

A les 10,30.- Torneig de tenis de taula.

A les 12.- Concurs in-

cògnit múltiple per parelles.

A les 15.- Tirada a coloms a Ca'n Banyeta, organitzada per la Societat Local de caçadors.

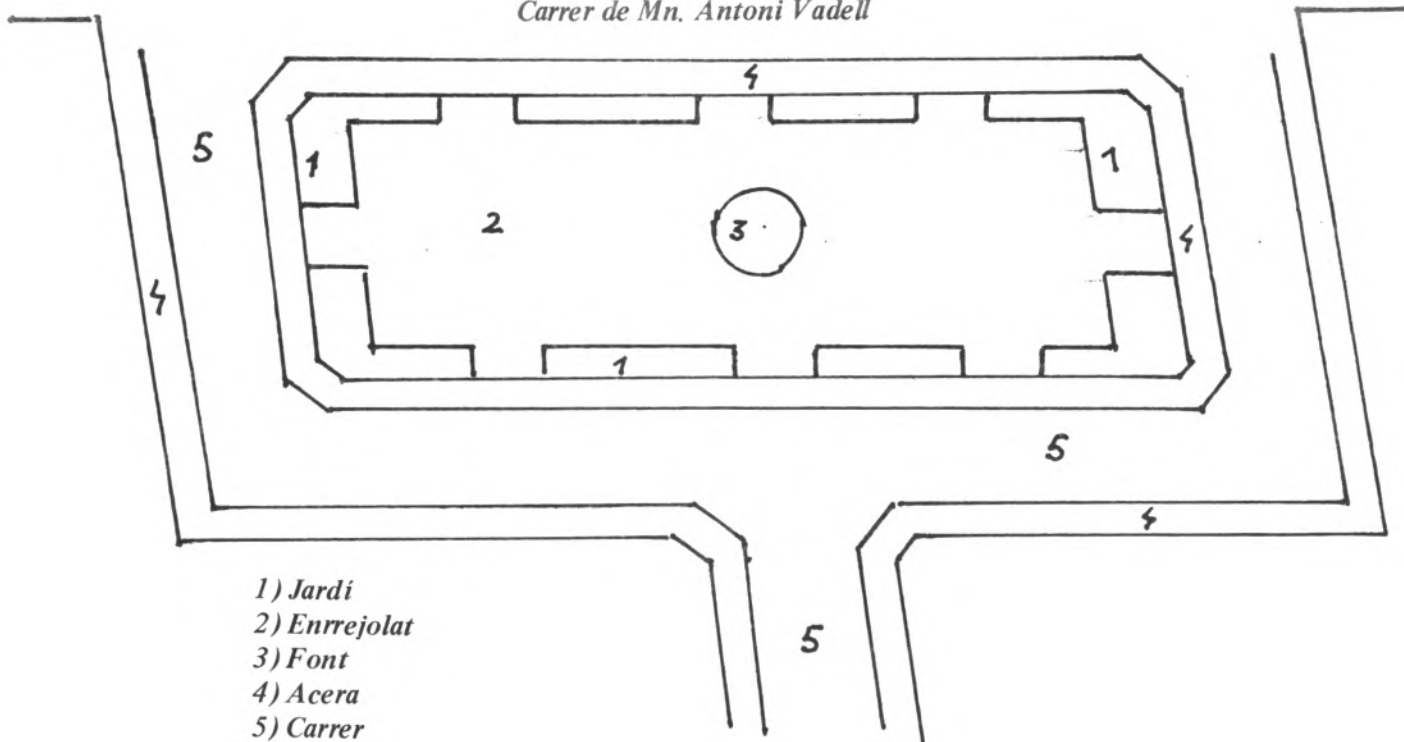
A les 18.- Semi-marathon popular per corredors

locals.

A les 20,30.- Funció de teatre: BON VIURE I NO TREBALLAR NO POT DURAR, de Catalina Rigo Estelrich, representada pel grup POU DEL REI de

S'Alqueria Blanca als guanyadors del concurs de gloses, així com també als altres guanyadors de les diverses competicions.

Acabat tot, gran fi de festa.

PLA DE LA PLAÇA NOVA DE CALONGE

Segueixen les obres en la construcció de la plaça, a mesura que es va fent es veu que hi haurà molta de feina degut a la seva gran extensió, però quan se fa, s'ha de fer bé. Amb el que fa referència a les plantes del jardí, s'està estudiant la possibilitat de que sien palmeres i tal vegada també altres arbres com podrien ser Tilos, Ficus, ò altres.

Aquest que acompanyam es el pla del que serà el conjunts quan les obres estiguin acabades.

1982-84
Dades de pluviometria a Calonge, gentilment facilitades per la senyora Eva de Can Jordi.

ANY 1982
De gener a setembre inclusius: 316 litres metre

quadrat:
Octubre 91 litres “
Novembre 44 litres “
Decembre 28 litres “
Total. . . . . 479 litres“

ANY 1983
Gener: sense ploure
Febrer: 32 litres metre quadrat
Març 31 litres “
d'Abril a Novembre 102 litres metre quadrat
Decembre 64,5 “

Total. . . . . 219,5 “
ANY 1984
Gener: 33 litres metre quadrat
Febrer 55 litres “
Març: 94,5 litres “
Abril: 39 litres “
Maig: 98 litres “
Juny: sense ploure “
Juliol: 11 litres “
Agost: 11 litres “
Total de Gener a Agost: . . . . . 330,5 litres“

A P H A N A R G A M
M L I S T O H J U A
E A B N L R N A T D
T T O E Y O N I A U
L A M S R A I M N I
A N I A L C H S U X
M O T L O A O U R A
O U E I G N S J P R
P V S I N D R I A E
A T F C E S S E R P

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

- Horizontals:**
1.-Roma , Xiela
2.-Alcalá, Opig
3.-Nan. Lot. Ro
4.-D. Amb. Cas
5.-Abreujar. T
6.-R. Foca
7.-Ressec. Peu
8.-Assor. L. N
9.I. Laments
10.-Gall. Am. O

- Verticals:**
1.-Randa, Raig
2.-Oca, Bres. A
3.-Manar, SS. L
4.-A. Me, Soll.

- 5.-Albufera
6.-X. O. Joc. Ma.
7.-lot. Ac. Lem.
8.-Ep. Crap. N.
9.-Lira. E. To.
10.-Agost. Uns.

SOPA DE LLETRES

- Albercoc Síndria
Ametla Pera
Taronja Pinya
Avellana Raïm
Magrana Poma
Maduixa Figa
Pressec Pruna
Platan Nou
Meló

NOTICIES DE S'ALQUERIA I PORTO PETRE

TEATRE

Si voleu tornar a veure la divertida comèdia que representà el grup "Pou del Rei" a S'Alqueria "Bon viure i no treballar no pot durar", dia 30 de setembre a vespre, amb motiu de les festes, la representarà la Calonge.

Parlant de la comèdia volem nomenar —perquè quedà omís involuntàriament a la passada edició— el primer paràgraf que feia referència a la bona ambientació de l'obra al principi, amb la tonada des segar, pels cantadors —maddò Miquela de Can Corraler i l'amo En Tomeu de Ses Pruneres, així com també el bon gust a l'hora de compondre l'escenari, creim que ho mereixien.

***

NOCES

El dia vuit es casaren a la parròquia, Maria Rigo Garcies i Alejandro Arnaiz Cuesta. Na Maria volgué casar-se on ho havien fet els seus pares, encara que els nuvis actualment fan feina a Burgos. A l'acte hi assistiren sols els familiars. Els que vengueren de Burgos, quedaren encantats de l'Illa i

de S'Alqueria.

***

ANIVERSARI

El dia de Sant Agustí, la madona Antònia Aina Bonet de Son Rossinyol complí els cent-un anys, i disfruta de bona salut. Molts d'anys de part de tots.

***

PRIMERA PEDRA DE LA RESIDENCIA. L'AULA NOVA

El dissabte dia 15 a l'horabaixa i amb assistència del President de la Comunitat Autònoma, Sr. Canyelles, el Batle i la Corporació Municipal, així com altres personalitats locals i provincials, i el que cedia el solar, D. Guillem Bonet, es col·locà la primera pedra de la Residència, posant-hi un document que feia memòria de l'acte. Hi assistí, podríem dir que tot el poble. Després d'unes paraules del Batle de S'Alqueria i el de Santanyí, clogué l'acte el Sr. Canyelles animant al poble a seguir amb il·lusió l'obrer, i promete no sols posar la primera pedra sino dur-ne alguna de tant en tant. Que axísia.

Després autoritats i públic es traslladaren a l'escola on juntament

amb l'Inspector d'EGB Sr. Bisquerra, s'inaugurà la nova aula que acollirà als nins de Cicle Mitjà (8-9-10 anys), i que creim està molt ben acabada. També hi assistiren els professors que hi estaran durant aquest curs Na Joana Ferrer i En Mateu Adrover, de Santanyí.

Acte seguit s'oferí un berenar per a tothom.

***

A l'aula tots la verem, no en canvi la Residència que encara s'ha de començar, però vet aquí una ressenya:

la residència per a la tercera edat serà un edifici amb planta baixa i dos pisos (uns 2.000 m2 de construcció total) estarà equipat amb totes les dependències necessàries: menjador, sala d'estar, oficines, habitacions amb bany individual, sala de consulta mèdica, capella, etc. tot amb calefacció central.

Tindrà unes vint-i-quatre habitacions, que amb una reforma podran ser ampliadades amb deu més. Les habitacions (14 m2 aprox) amb armaris encastats bany i un ample balcó mirant el mar, poden acollir a dues persones encara que suposam que mentre sigui possible seran per una. Però per aclarir una sèrie de dades pels nostres lectors en Jaume ha fet unes preguntes al batle de S'Alqueria l'amo en Jaume, que molt amablement ha contestat.

-Com nasqué la idea de fer una residència a S'Alqueria?

-Això va ser una idea entre la meua dona i jo. La idea era que se fes pel poble, amb doblers del poble. Varem visitar diverses residències per a informar-nos i també vàrem demanar amb la superiora d'aquí a la Reverenda Mare de les Franciscanes si les monges hi podrien venir i ens digué que sí. Després vaig anar a exposar la idea al batle de Santanyí que fou de l'opinió que en lloc de fer-la

s'Alqueria la fes l'Ajuntament per a tot el terme. LLavors el batle i jo ens posarem en contacte amb el rector de Lloseta D. Andreu Llabrés, que en pau descansa, i ens va orientar així com ho havíem de fer.

A alguns plens de l'Ajuntament en vàrem parlar i quedarem d'acord que se faria a S'Alqueria.

Esperant que sortís alguna subvenció, un bon dia el batle em digué que en tenien una d'un milió de pts del Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament n'hi posaria un altre i que amb això es començarien les obres. Ara tenim una altre subvenció que serà entre cinc i set milions concedits pel C.G. I Conselleria de Sanitat, i un milió quatre-centes mil de l'INEM.

-Quins han estat els principals obstacles per a començar?

-No hi ha hagut obstacles, al contrari, quan vàrem demanar a D. Guillem Bonet Rigo si podíem comprar un solar, el va regalar. No tan sols ha cedit el solar de la residència de 3.285 m2 sinó també una zona verda pública de 2.700 m2.

-Ara la començam, quan està previst acabar-la?

-Es molt mal de dir, però si es poguessin aconseguir algunes subvencions més, potser d'aquí a dos anys estarà acabada. Com he dit però això depen de les subvencions i de l'Ajuntament.

-Com es financien les obres?

-Ja he dit abans les subvencions que tenim i suposam que tant la C. Autònoma com el Consell i l'Ajuntament ens ajudaran a acabar-la. A més el que ens regalassin el solar ha evitat un pressupost molt més costós.

-Qui farà les obres?

-Per a aquestes subvencions previstes se fan per administració però si llavors s'ha de fer per pressupost no se pot saber. Ara se fa per administració i ho fa en Jordi Adrover, tenim previst que aquesta fase es farà amb homos de dita empresa i amb aturats, ja que és una forma d'economitzar.

-Qui hi podrà anar una vegada acabada?

-En primer lloc serà gent del terme de Santanyí, ara que si després hi hagués llocs buits se parlaria que hi vengués més gent.

-Qui gestionarà el seu funcionament?

-Hi haurà set o vuit persones que se'n cuidin i en principi serà l'Ajuntament qui ho dirigirà.

-Que li costarà a una persona estar a la residència?

-Normalment a les altres residències es deixa un 75 o/o de la paga del

pensionista, però encara no sabem com ho decidirà l'Ajuntament.

-Podran anar-hi solament a dinar?

-Aquesta pregunta no la puc contestar encara ja que no sé quin règim hi haurà.

-Amb quin personal de serveis contarà?

-En el ple se va acordar que serien set o vuit persones entre cuiners, enfermeres, metge, neteja, etc.

-Podria ésser que les cuotes dels residents no bastassin algun any pel seu manteniment, (si no és plena, per exemple), com es cobriria el buit?

-Per tot això jo confio amb l'Ajuntament que es faci càrrec del dèficit que hi pugui haver.

-Podran ésser usades les seves dependències per la gent del poble? (Per exemple el dispensari, alguna sala per a conferències, exposicions o altres).

-Crec que sí, hi haurà un dispensari i els metges del poble se'n podran aprofitar, però, no som ningú per a decidir-ho.

-Tendran preferència els del poble tant per a estar-hi (els majors), com els demés a l'hora de donar una feina?

-Me pareix que l'Ajuntament no ha de tenir

cap inconvenient per a donar primer la plaça a un habitant del poble que a un altre.

-Suposam que encara no és hora de demanar per anar-hi?

No, si no és per anar-hi a fer feina encara no s'hi poden apuntar.

Ja hem acabat les preguntes, però, potser voleu afegir alguna cosa més?

-Per a mi d'ençà que hi fan feina no passa cap dia que no vagi a veure-ho, hi tenc molt de gust i molta d'il·lusió en veure-la acabada. També estic molt content del batlle de Santanyí perquè hi ha posat molt de gust juntament amb tot el consistori.

Agraïm les vostres paraules, i per a tranquil·litzar als impacients, vos asseguro que en esser hora de demanar plaça informarem ben a temps i detingudament.

Alqueria Blanca, setembre 84

PORTO PETRE

CALO DES MOIX

El jardí del Caló està en un estat lamentable, no hi ha un bri d'herba, les palmeres amb les fulles xapades, dels tres arbres que hi ha a tres els han arrabas-

sats i darrerament els altres aprofiten el jardí per a jugar a petanca deixant així la terra tan pitjada que no hi pot néixer res.

***

ES CALO DELS HOMOS MORTS

Corr per aquí la notícia que de la Jefatura de Costes a principi de mes vengueren a veure dita platja i varen dir que s'hauria de llevar l'escaló que hi ha arran de l'aigua fent-lo uns cinc metres enrera així com també les "tumbones" i para-sols que enguany han tengut fins a l'aigua.

***

LOCAL SOCIAL CLUB NAUTIC

Un altre tema del dia és la polèmica que ha sorgit sobre la futura construcció d'un local social amb bar, per part de la Junta del Club Nàutic de la que n'és president el Sr. Mandilego i que estaria situat damunt el moll nou davant la Caracola. Es comenta que espenyarà la vista ja que sobresortirà més amunt de la carretera (pels apartaments d'Es Pi per exemple) i deixar allà amb uns arbres i bancs. (Per seure s'entén).

Jaume

NOTICIES D'ES LLOMBARDS

El Bar de Can Julià ha canviat d'aspecte, ha estat empaperat de bell nou i així quasi pareix més gran. Enhorabona —la vida és un canvi continu.

***

Una vegada eixamplat el revolt de "cas Foller" han començat a enrajolar la part que havia quedat sense asfaltar, és d'esperar que qualche dia l'acabaren del tot.

***

Un nou pou d'aigua hem de sumar als altres que hi ha en Es Llobards, el nou que s'ha obert és propietat de can Joan Cabrer i Maria Cabrer de

"can Pons", i segons informacions que tenim té molta d'aigua i bastant bona. Enhorabona.

***

La carretera d'Es Llobards a Santanyí, aquests dies ha estat acabada de senyalitzar amb els discs corresponents, ara just manca que els compliguem pel bé de tots.

***

Es Llobards també volgué ésser present a la 'Cloenda de l'any de Lluc' i per això dia 9 de setembre varen partir una representació del mateix en un autocar, juntament amb els

representants de Santanyí cap al monestir de Lluc.

Una vegada participat a la missa solemne oficiada pel Bisbe de Mallorca D. Teodoro Ubeda Gramaje i concelebrada per cinc bisbes més, varen a dinar tots de "pa a taleca" a l'esplanada de l'acolliment.

A l'horabaixa anaren a veure "els bovets de Cosconar" i el concert ofert per la banda municipal de música de Palma.

A les 6 de la tarde partiren cap a casa amb l'alegria d'haver participat a un acte tan emotiu i històric com va ésser la clausura oficial de l'any del centenari de la coronació de la Mare de Déu de Lluc.

Com a notes emotives i històriques direm que a les 11 i mitja en punt l'imatge autèntica de la Mare de Déu sortí de la Basílica cap al recinte construït per celebrar els actes del centenari dins un aplec de mamballetes. Es podien veure homes i dones emocionats que es torcaven els ulls.

***

La cadira que emprà el bisbe de Mallorca tenia més de cent anys, i estava un poc destenyida, ja que era la mateixa que va servir per a pujar el Bisbe Jaume des de Caimari el dia de la coronació de la Mare de Déu.

Toni Burguera

Esport competició

Jornada Primera

SANTANYI, 2 - CADE PAGUERA, 1

Fixa Tècnica:

CAMP: Poliesportiu Municipal. Fluixa entrada, el sol i la platja arrossegaren molta gent. Com cada any per aquestes dades el grup de fans alemanys que s'allotja al Rocamar no cessaren d'animar al C.D. Santanyí.

C.D. SANTANYI: Martínez, Adrover, Ballester, Camps, Amengual, García, Durán, Manjón, Vidal I, Vidal II, Miquel. Com a suplents: Barceló, Rigo, Gon-

zález i Ciprià V.

M. 57 Barceló per Manjón, m. 63 González per Vidal II.

CADE PAGUERA: Mingorance, Guerrero, Rivera, Enseñat, Cazorla, Cámara, Plasencia, Campos I, Campos II, Rodríguez, Fernández. Com a suplents: Estorx, Castro, Martínez, Valls.

M. 65 Martínez per Rodríguez, m. 80 Estorx per Campos II.

ARBITRE: Sr. Ripoll,

auxiliat per Aldea i Sánchez Acosta. Bona actuació en línies generals. Sols algun esporàdic crit de "entrenaràs sa piscina!" Mostrà dues targes grogues a l'equip visitant: Campos II (m. 64) i Enseñat (m. 81).

GOLS: M. 44, badada de tota la defensa i davant la passivitat del porter, Cámara estableix el 0-1. M. 45, Miquel treu una falta que toca a la tanqueta descollocant el porter: 1-1: M. 67,

toca Vidal I de cap i Miquel completa novament amb el cap: 2-1.

COMENTARI: Entre nervis i un cansanci inexplicable el Santanyí ha avorrit l'afecció durant la primera meitat. Ambdós equips en aquest període han ofert un pobre futbol. Els inicis de la segona part han anat per aquest camí, fins que l'equip local ha superat en força i efectivitat el contrari.

S.M.

ASSEMBLEA DE SOCIS

Amb escassa assistència d'abonats, el passat dia trenta-u d'agost va tenir lloc al saló d'actes de la Casa de Cultura una assemblea general de socis amb l'objectiu principal de donar compte de l'estat actual del club pel que fa a la qüestió econòmica. La directiva en ple presidí l'acte, i fou el president Camps qui en primer lloc prengué la paraula per agrair l'assistència dels presents, expressant que el desig de l'equip que ell presideix és el de treballar amb il·lusió i la voluntat d'una total transparència en la seva gestió. A continuació parlà el secretari Perona, fent un repàs a l'estructura de la recent constituïda directiva, així com de la creació d'una sèrie de comissions per al millor funcionament de l'entitat. Aquestes són les següents: C. esportiva: Camps, Barceló (president), Serra, Picó, Mañas i Perona; C. econòmica: Camps, Miquel (president), Suau i Roig; C. Material:

Picornell i Cladera; C. camp: Picó i Bonet; C. guixetes: Suau; C. secretaria: Perona (President), Escales i Cladera; C. cartells: Miquel; delegats: 1er. equip: Barceló, Serra, Picó i Roig -Jovenils: Mañas- Infants: Oliver -Alevins: Lladó.

Arribà l'hora de l'esperat tema de l'economia quan el tresorer Miquel va donar lectura a una impressionant trecafila de xifres. El que es va venir a dir és el següent: la situació del club quan els actuals directius se'n van fer càrrec era ruïnosa. Vet aquí alguns dels números manejats: dèficit temporada 83-84, 2.057.541 pts.; recaptació duita a terme per l'actual directiva, 5.212.021 pts. (destriada entre guixetes, socis, federació, ajuntament, festes de St. Jaume); s'ha fet efectiu del dèficit anterior 1.606.057 pts, pel que resta a pagar per aquesta banda 451.484 pts. En aquest punt, s'ha de tenir

en compte que el club ha assolit noves despeses, per la qual cosa resulta explicable que malgrat la recaptació actual superi el dèficit, no s'hagi fet efectiu tot el deute.

Afer "Tomeu Penya".

Fou aquest un punt especialment conflictiu, tant per a la pròpia junta directiva com pels sorpresos assistents a la reunió. Com tot hom sap, a la primera de l'estiu els llavors directius del C.D. Santanyí organitzaren una vetllada musical amb l'objectiu de recaptar doblers per aliviar l'economia de l'entitat. Amb l'atractiu de Tomeu Penya i dels nostres paisans Ma. Antònia i Joan Toni, es tenia l'esperança d'un possible èxit. Però la realitat sembla que fou distinta. Fos com fos, l'esglai dels actuals directius vingué, sempre segons l'informe del tresorer del club, al com-

provar l'absoluta absència de documents que testimoniarassin els hipotètics beneficis o les hipotètiques pèrdues del concert. Per si això fora poc, resulta que el club es va quedar descobert de fonsos una vegada per la presentació a un banc d'uns talons al seu càrrec. Bé, el tresorer i el secretari es van comprometre a arribar fins a la fi perquè consideren un deure moral aclarir aquest lamentable succés. Per part nostra, també ens creim amb l'obligació d'oferir aquestes planes a tota consideració o informació de qui trobi que ho ha de fer, pel bé del club, i pel bé de Santanyí.

Després de l'apart econòmic, es va passar a un torn de preguntes, a les quals van contestar els directius. Entre d'altres coses va

JUVENILS C.D. ALQUERIA, TEMPORADA 84-85

Porters: J. Rosselló i M. Moya.

Defenses: Rigo Martorell, Escalas, Bonet, Barceló, Ballester I.

Mitjos: Rotger, Mesquida I, Vallbona, Mesquida II.

Davanters: Rigo Ballester, A. Rigo, Antich, Mestre.

A darrera hora és probable que hi hagi noves incorporacions.

En el mes de Febrer, quan complequin quinze anys, s'incorporaran T. Rosselló i T. Vallbona.

S'espera que es Ballester II s'incorpori el mes de Novembre, quan complequi els quinze anys.

Després d'un entrenament ens reunirem a un bar de la localitat amb uns quants jugadors de l'equip juvenil, mentre el "míster" jugava a Tute. En primer lloc, vàrem conversar amb en Bonet, un dels pocs veterans de l'equip:

-¿No és aquest un equip un poc massa jove per a afrontar la lliga?

-Sí, però esper que

poc a poc ens anirem aplant i aconseguirem un bon equip.

Mesquida I:

-¿Quin lloc creis que podeu ocupar quan acabi la lliga?

-Per la meitat, amb l'esperança de superar l'èxit de la temporada anterior.

Escalas:

-¿Qué és el que t'ha motivat a jugar a futbol, tu que ets tan aficionat a la bicicleta?

-Perquè hi puc dedicar més temps i és l'únic esport que hi ha al poble.

Toni "Ferrer" (ex-capità de l'equip i ja jugador dels grans):

-¿Com veus l'equip

d'enguany respecte del de l'any passat?

-Molt jove i molt innocent devora el de la temporada passada.

Acabades les declaracions dels juvenils i mentre Llorenç Rigo donava les cartes li vàrem demanar:

-¿Què esperes del nou equip?

-Que se portin correctament i si no guanyen partits, que guanyin al menys el premi de l'esportivitat.

¿Quines aspiracions teniu?

-Que al menys surti qualque jugador pels grans.

-¿Es produirà alguna incorporació dins la temporada?

-Esperam que sí.

Com es pot veure, serà una temporada plena de sacrificis pels jugadors, que si saben superar-los tendran el fruit a les properes temporades, ja que molts dels jugadors de l'actual plantilla podran jugar tres anys plegats.

sortir a la llum que tampoc s'està en possessió dels contractes de la publicitat lateral del terreny de joc. Una notícia agradable fou l'anunci de que ja es conta amb dos patrocinadors pels equips infantil i juvenil (Maisa i Europair). Pel que fa el primer s'està negociant, sense encara haver arribat a un acord. Així mateix el president anuncià als socis que enguany no haurien de pagar cap entrada per dia del club, només en el cas de jugar la promoció a tercera es pagaria algun partit. Per altra banda, es va confirmar Lluç Lladó com entrenador de l'equip aleví mentre se'n cerca un. També va sortir a escena els costos de les fixes dels jugadors. No n'hi cap que s'acosti al mig kilo, ni de bo fer-hi, així com l'any passat l'hi feien plomes, si-

nó el passaven.

Per part nostra hem de dir que González, l'amic de Butragueño, que serveix a la pàtria per les nostres contrades, ha fixat definitivament pel club de fet ja va jugar el primer partit de lliga i fa tanta via que guanyaria a un llamp.

Després de quasi dues hores d'assemblea, el president Camps donà per closa la sessió fent vots per la bona imatge del club i per una civilitzada afeció.

Normalització.

Hem de felicitar la junta directiva en ple per la sàvia decisió d'anunciar en els cartells i pissarra els pròxims partits en la nostra llengua. De la mateixa manera ens alegrem que l'speaker major de l'estadi, Gori Suau, també parli en aquest sentit.

S.M.

C.D. ALQUERIA: JA HA COMENÇAT LA LLIGA

El passat nou de setembre començà un any més la lliga al camp de Sa Teulera i no se va rompre la tradició que quan se comença sa lliga a Sa Taulera s'equip no perd. Se va guanyar a l'Ath. Rafal per tres a un, un dels anomenats equips forts del grup, com petita mostra el diumenge següent va guanyar per equips per quatre a un al Sant Jordi.

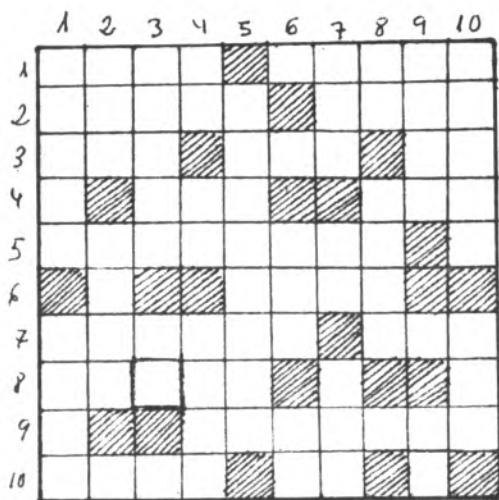
No va esser igual al partit al camp "Hermanos Massot" de Sa Vileta. Se va delantar al marcador el CD Alqueria en els primers deu minuts de joc aprofitant Damià Rigo el llançament de una falta molt aprop de l'àrea grossa. El Juve va saber reaccionar

a temps i dins la primera part ja va donar la volta al marcador gràcies a dos gols un tant discutits, ja que el primer va venir a conseqüència d'unes fores a favor de l'equip local, però l'àrbit no havia vist una falta prèvia del davant local a Matias Mas que li anul·litzà el rebuig i del segon gol s'ha dit que hi poria haver out-side.

Després d'haver rebut la visita del de moment lider Verge de Lluç el passat 23 de setembre el 30 visitarà el camp del Algaida, i el 7 d'octubre vendrà a Sa Teulera El Son Cotoneret (16,00 h) i el 21 El Sallista (16,00 h.)

Macià

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Horizontals

- 1.-Al revés, estimació. Al revés, nom d'home.
- 2.-Abaixa. Peça de vestir de les pàgeses.
- 3.-Que és d'una petitesa extraordinària dins la seva espècie. Cadascuna de les parts assortides en què es divideix un tot que s'ha de distribuir entre diferents persones. Al revés, metall preciós.
- 4.-Consonant. Preposició. Per guardar-hi productes del camp, al revés.
- 5.-Resumir. Consonant.
- 6.-Consonant. Mamífer carnívor.
- 7.-Completament sec. Part de la cama.
- 8.-Al revés, caballera de color entre el castany clar i el groc d'or. Consonant. Consonant.
- 9.-Vocal. Gemecs.
- 10.-Animal de ploma. Al revés, part del braç. Vocal.

Verticals

- 1.-Puig de Mallorca. Cadascuna de les ratlles lluminoses que apareixen irradiant d'un cos lluminós.
- 2.-Ocell palmípede. Llit d'infant al qual es pot comunicar un moviment de balanceig. Vocal.
- 3.-Imposar. Consonant. Consonant.
- 4.-Article contracte. Pronom personal. Lloc on hi estan els porcs.
- 5.-Llacuna formada d'aigua de mar en platges baixes.
- 6.-Consonant. Vocal. Acció de jugar. Pronom personal.
- 7.-Embarcació. Al revés, animal. Al revés, en fan les abelles.
- 8.-Al revés, nom de lletra. Al revés, moderat. Consonant.
- 9.-Instrument musical. Vocal. Grau d'elevació d'un so.
- 10.-Mes de l'estiu. Article indeterminat plural.

A	P	H	A	N	A	R	G	A	M
M	L	I	S	T	O	H	J	U	A
E	A	B	E	L	R	N	A	T	D
T	T	O	E	Y	O	I	I	A	U
L	A	M	S	R	A	I	M	N	I
A	N	I	A	L	C	H	S	U	X
M	O	T	L	O	A	O	U	R	A
O	U	E	I	G	M	S	C	P	R
P	V	S	I	N	D	R	I	A	E
A	T	F	C	E	S	S	E	R	P

17 Noms de fruites

S'ULLASTRE ESBRANCAT

El qui va entrevistar n'Angela Carrasco pel passat número de Sal i Xeixa, ens va contar tot allò que havia vist:

-Li he vist ses cuixes i tot, i t'assegur que no necessita metge!

-Vols que te digui. Fas molts d'espants per poca cosa. Això sols no arriba a pecat venial.

-No? Vès quina una! les hi he vistes per s'"escote".

***

Ho va dir un qui estava grassó, afavorit de popes:

-Demà sortirà damunt es diari.

-Idò més valdria et posassin davall, que no fos cosa que el passassis per ull.

***

-Avui he sortit damunt es diari

-Ja en deus haver feta qualcuna! Que t'han tancat a sa presó?

-No! Ca! Deia que Santanyí té tres mil habitants i com que jo som santanyiner ...

***

A dins cas metge:

-Ai! Quin món de sofriments!

-No me'n parlis. Jo vénc per fer-me ses "hélisses" a sa sang perquè per mi m'hauran d'operar de sa "posteta". I per ca-vostra com campau?

-Malament. Es meu homo té "sa bobina", mon pare que esquitxant ses parres se va intoxicar amb sa màquina "fornicatòria", i jo queestic desis mesos i arano saben si m'hauran de fer sa "necessària".

***

-Que no ho saps que he sortit a una revista del "corasson"?

-Oh! No. No ho sabia. Enhorabona. Vols dir t'has enamorat?

-Que seràs colló! Que enamorat ni un sant llamp. M'han operat des cor.

***

Diu la glosa antiga:

A Santanyí duen toix
això ja los ve des néixer
venen es blat i xa xeixa
i se mengen s'ordi broix.

la glosa actual podria dir:

A Santanyí gens de toix
això ja los ve des néixer
cada mes surt "Sal i Xeixa"
i ballen amb "Ordi Broix"

***

-Estic avorrida. Es meu homo res de res.

-Idò es meu, dos!

-Això és una animalada. Acabarà sense es moll de s'os. Si amb un n'hi ha de sobres!

-Ho trobes? Mirau! Jo ho trob poc. Res, llevarem es d'estiu que el pobre quan acabam ses messes sempre va cansat.

***

El senyor rector demanava la doctrina a un fill d'un mariner:

-Quantes coses són necessàries per salvar-se dignament?
I l'al.lotell sense pensar-s'ho un minut contestà:

Bonança de vent
bonança de mar
estar aprop d'en terra
i sebre nedar

ES JAI DE SA BARRAQUETA

PENSAMIENTOS

FABRICA DE QUESOS

GRIMALT

QUESO MALLORQUIN

GRASO Y SEMI GRASO

TAMAÑOS NORMAL Y MINI

TIPO EDAM

C/. Escuelas, s/n

Tel. 65 39 14

ES LLOMBARDS

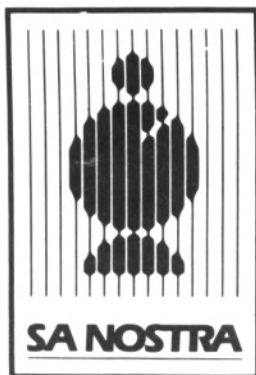
SANTANYÍ

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

Tot un símbol

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

**EN LA MES AMPLA XARXA D'OFICINES
DE LES BALEARS VOS ATENEN
PERSONALMENT I AUTOMATICAMENT**

**EN EL TERME AMB DUES OFICINES:
SANTANYI I CALA D'OR**

Cajero Automático

**SIRVASE
AUTOMATICAMENTE**